

akácaink illatoznak, a mi ősünk borong, a mi telünk mogorvaskodik, a mi nyarunk ragyog ezekből a sorokból, a mi emberünk Álmos Andor, s nálunk termett Evelin kis-asszony, s itt élnek közöttünk, ha álnév alatt és álruhában is, mindazok, akiknek életét és egyéniségét Krudy fantáziája a valóságnál is ijesztőbb elevenséggel tudja visszaadni.

De látja Szerkesztő ur! az Álmos Andorok vármegyéje mellett él itt egy másik vármegye, talán nem olyan romantikus, mint amaz, s ebben az értelemben nem is olyan képzelet-izgató. De ki meri állítani, hogy az Alföld s a Tisza-mente csak Petőfi idejében lehetett a költészet tárgya ősi kellékeivel a pusztának, ma azonban a vasút, a köves út, a gőzhajó-közlekedés s a gőz-ek, korszakában nincs többé rajta írói és költői értelemben semmi szépség? Amily balgatalag állítás volna ez. épp oly balgatalagság volna azt mondani, hogy a mai Nyírségről, a gazdasági, kulturális és szociális előretörés e szép darab földjéről nem lehet többé regényt írni. Dehogy nem lehet. Erről lehetne megírni az igazit, a ma nagy magyar regényét, amelyben benné élne az utolsó husz esztendő minden magyar gondja és problémája emberekben, alakokban megelékesítve. Itt van mindjárt ez a Nyíregyháza, ez a poros, ócska, unott faluból huszonöt év alatt modern városná fejlődött megyeszékhely, utolsó negyedszázadának történetében, életének, társadalmi, gazdasági és kulturális elváltozásai-ban, küzdelmek és törekvéseiben benne van voltára méltó érdekességben, az egész új Magyarország utolsó huszonöt éve.

Milyen kár, Szerkesztő ur, hogy a magyar írókat a magyar élet ilyen szemszögéből alig érdekli. Talán azért, mert korán elszakadnak a vidéktől, az országtól, felszívja őket Budapest s azontúl nem látnak az országból se mást, csak Budapestet. Hogy kel-lene ezen segíteni? Nagyon sokat lehetne róla beszélni. De az én levelemnek nem ez a célja. Én, hogy kapkodó soraimat végre le-rekesszem, arra kérném sokadmagam nevében Szerkesztő urat: mondja meg Krudy Gyulának, jöjjön le egyszer hozzánk, de ne csak egy egynapi barátkozásra, mint leg-utóbb, jöjjön le egy hónapi itt időzésre, nézzen meg bennünket, nézze meg a mai Szabolcsot s a mai Nyíregyházát. Nem fogja unni magát, ha megteszi s egész bizonyos, hogy gyűjtött élményeiből kitelik egy új regényre való, gyönyörűségére az országnak s külön gyönyörűségünkre nekünk, akik az ő írásának gordonka-hangját mindenki másnál jobban értjük. Tudom, hogy ő nehezen moz-duló ember, mit ígérünk neki, hogy köté-lnek álljon? Ha diszpolgárságot akar, meg-választjuk, de ha többre becsül egy gönci hordóval a sóstói homokdombokról, azt se sajnáljuk tőle.

Fogadja Szerkesztő ur a magaméval együtt a Virradat ilténí lelkes olvasó-tábo-rának köszöntését. Készséges hive V. D.

Nyíregyházi levél

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

ENGEDJE meg, hogy innen, a Nyírség fővárosából meleg üdvözléssel köszöntsük mindazok, akik a Virradat-hoz annyi remény-séget fűzünk s akik megjelenésében az igazán magyar ujságírás egyik legszebb sikerét ün-nepeltük. Hogy mit szereltünk mi meg az első pillanattól kezdve a Virradat-ban, arról, remélem, lesz még alkalmam sok mindent elmondani. Addig is, már most, minden egyebet mellőzve, hadd köszönjem meg sokak nevében Szerkesztő urnak, vagy mondjuk sze-mélytelen formában: az ujságjának azt a figyelmet, mely a főváros határán túl az or-szág, a vidék széles horizontjai felé fordul s tért nyit hasábjain a fővárosi élet jelensé-gei és érdekességei mellett a mi külön, mesz-sze életünk eseményeinek és szemléleté-nek is.

Én nem vagyok ujságíró s nem értek e foglalkozás mesterségbeli részéhez, de azt hiszem, nem járok távol az igazságtól, ha a mai budapesti napilapok legtöbbször meg-állapítom: nem annyira az ország, inkább a főváros számára készülnek. Nemcsak azért, ami még nem volna mindig baj, hogy Buda-pest külön lelkét és szellemét vetilik szét az ország legelhagyatottabb zugába is, ha-nem különösen azért, hogy a fővároson kívül alig érdekli őket valami; kissé kávéház-szaguk és gondolatkörük van, majdnem min-dig túl néznek rajtunk. Inkább vice-téma va-gyunk számukra, mint az egész országra ki-ható magyar gondok és problémák tárgyai és alanyai. De hát erről majd máskor. Most a Virradat ellentétes, az egész magyarságot, minden vidéket magához ölelő szellemének kedves bizonyosságaképpen mi szabolcsiak és nyíregyháziak Krudy Gyula pompásan induló regényének örvendezünk, amelynek kezdő akkordjaiban a mi drága homokországunk tájai és alakjai tetszenek fel egy érdekes történet háttéréül és hőseiül. A mi nádasaink zugnak, a mi nyárfáink sóhajtanak, a mi